

ФІНАНСОВЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ У НЕСТІЙКОМУ РИНКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

В.П. Мартиненко, д-р екон. наук, професор
Національний університет харчових технологій

Економіка більшості галузей промисловості продовжує залишатись витратною і неефективною, що визначає їх неконкурентоспроможність. Недостатня увага зі сторони держави галузевому регулюванню в умовах розвитку ринкових відносин призвела до появи нової проблеми – посилення імпортозалежності, згорання вітчизняного виробництва на фоні існуючого низького рівня його ефективності. Це призводить в кінцевому результаті до втрати економічної безпеки як промислових підприємств, так і держави по цілому ряду товарів та продуктів, що виробляються стратегічно важливими галузями народного господарства, а також втрат конкурентних позицій України у світовому господарстві.

Глобалізація бізнесу, швидкі зміни споживчого попиту, скорочення життєвого циклу товарів, постійний ріст вимог робітників до умов праці і якості життя змушують підприємство створювати таку систему управління, яка б підтримувала рівновагу між зовнішнім середовищем, характером та результатами діяльності суб'єкта господарювання, сприяла суттєвому підвищенню його платоспроможності та фінансової стійкості.

В сучасних умовах розвитку економіки стан більшості промислових підприємств такий, що першочерговими цілями для них є «латання дірок» і

недопущення введення процедури банкрутства. Подібний метод управління не дозволяє досягнути стійкого стану організації навіть в короткостроковій перспективі. В даному випадку підприємство повинне провести досудову санацію, яка дозволить погасити всі борги і вийти на належний рівень фінансової стійкості. Доречно відмітити, що оздоровлення суб'єкта господарювання є складною процедурою, що вимагає належної організації, узгодженості всіх структурних підрозділів, а також демонстрації високої фаховості провідними спеціалістами. Адже основними задачами плану фінансового оздоровлення суб'єкта господарювання є: поглиблений аналіз причин фінансового стану підприємства; розмежування відповідальності власників та вищого менеджменту суб'єкта господарювання; захист прав власників та кредиторів; забезпечення виконання обов'язків перед кредиторами; створення ефективного механізму управління підприємством.

Важливим розділом плану фінансового оздоровлення є маркетингова стратегія підприємства, яка повинна містити аналіз ринків, на яких працює суб'єкт господарювання, а також розробку політики постачання та збуту.

Особливе значення має також такий розділ плану фінансового оздоровлення як план вдосконалення системи управління підприємством, оскільки саме помилки в управлінні призводять до кризового стану суб'єкта господарювання.

Даний розділ повинний містити змістовний аналіз системи управління підприємством і показувати основні її недоліки, що призвели до тяжкого фінансового стану. Доречно відмітити, що за розробку всіх інших розділів плану фінансового оздоровлення на практиці відповідає відповідна служба підприємства. Розробка ж плану вдосконалення системи управління лягає повністю на вище керівництво підприємства. При цьому такий план повинний передбачити вдосконалення системи управління всіма складовими виробничого процесу: основними фондами; матеріальними, фінансовими, людськими ресурсами.

Планом вдосконалення системи управління підприємством повинна бути передбачена інвентаризація та експертиза технічного стану основних виробничих фондів і технологічного оснащення, яке дасть основу для розробки заходів по їх своєчасному ремонту та модернізації. Крім того, план заходів щодо вдосконалення системи управління обов'язково повинний включати розробку кредитної політики і її впровадження в практичну діяльність, що дозволить значно покращити фінансовий стан підприємств-боржників.

Варто зазначити, що цей розділ плану фінансового оздоровлення суб'єкта господарювання є найбільш індивідуальним і залежить, в першу чергу, від загальної ерудиції, професійної освіти та стилю управління керівника підприємством.

Завершальним і вирішальним етапом в процесі розробки плану фінансового оздоровлення є зведений фінансовий план. Адже саме на його основі робиться висновок про можливість промислового підприємства в найближчий час відновити свою платоспроможність. В межах розробки плану фінансового оздоровлення, пропонується наступний алгоритм складення зведеного фінансового плану:

1. Визначається питома вага заробітної плати основних робітників по кожному виду продукції.
2. Розподіляються загальновиробничі та загальногосподарські витрати між видами продукції.
3. Складається загальний кошторис витрат на виробництво.
4. Розраховується прибуток, що планується.
5. Складається план руху грошових коштів підприємства.

6. Розробляються графіки погашення заборгованості перед основними кредиторами.

7. Складаються прогностні баланси на найближчі роки і на їх основі розраховуються коефіцієнти фінансового стану підприємства на період, що планується.

Таким чином, автором запропоноване власне бачення методики розробки плану фінансового оздоровлення промислових підприємств, яка може бути досить успішно використана практичними працівниками, а також застосована при проведенні наукових досліджень з питань запобігання банкрутства. Представлений план фінансового оздоровлення допоможе керівництву підприємства, що перебуває у стані кризи, впевнити кредиторів та контролюючі органи у можливості досягнення в найближчій перспективі стійкого фінансового стану.